

وفی ۲۸ حزیران سنه ۱۳۲۶

فی ۴ رجب سنه ۱۳۲۸ بازار ایرتسی

جمعیت علمیة اسلامیة نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
مکتب قضاة معلملرندن
کایسلی منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درسعاملرندن
توقاد مبعوفی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسعاملرندن
استانبول مبعوفی
مصطفی عاصم

مندرجات

سویلده شلرم خ . خیری	طاهر المولوی تاریخ اسلام صحائفندن
قصیده فریده ترجمه سی کمال الدین خرپوتی	م . صفوت اخلاق
ایرانک وضعیت حاضرده سی عبدالاحد داود	حسین حازم موعظه حسنه
بر ضیاع الیم	ادبیات
	طاهر المولوی نعت شریف

نسخه سی ۱ غروشدرد

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیه برابر در)

ممالک اجنبیه ایچون :
۶۰ ، ۲۰ فرانق
۳۰ ، ۱۰ »

استانبول وولایات ایچون :
بر سنه لکی ۶۰ غروش
القی آیلنی ۳۰ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلرمنزه

اکثر مقالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلمش بولندبنی نظر اعتباره آله رقی رعایت سزلیکده بولنلما سی رجا اولنور .

در سعادت

محمود بك مطبعه سنده طبع اولنمشدر

و زمانرینه نسبتله پک چوق ترقی ایتمش بولنان ایران و روما حکومتلری یالکیز اخلاقسزاق یوزندن محو اوله رق ثروتلری ، قوتلری ، مملکتلری بر صورتله آنلره مددرس اوله مامشدر .

بو ایکی حکومت مستقله ، قارشوسنده هیچ بردشمن کورمدکلری بر زمانده عربستانک بر قسمنام بردنبره ظهور ایدن فیض اسلامه بعض احوال ناروالرندن صرف نظرله ذاتاً اخلاقی بوزلماش اولان عرب قوم نجیبی بردنبره آرالرنده کی نفاق و شقاق آرقهیه آتهرق پک آز بر زمان ظرفنده بیوک ایران و روما حکومتلرینی تارمار ایتشلردر .

عربلر ، واقعا بدویلک حالنده معارف ، ترقی نه در بیلمزلردی و کندیلرنده جهالت سائقه سیله بعض انسانلغه یاقشمیه جق حاللری یوق دکلدی . فقط عربلرک انسانلغه کز زیاده شان ویره جک اوچ حاللری وارایدی که بو حاللره مدنی ملتدره پک آز تصادف اولور شجاعت ، سخاوت ، سوزده نبات ، اوت ایشته عربلرک شانی اعلا ایدن انلری یارم عصر ظرفنده شرقدن چین دمیر قبولرینه غریبن اندلسه ، فاسه قدر حاکم ایدن بو اوچ اخلاق فاضله درکه بو فضیلتلر او یونلر ، اککنجهلر ، جالغیرله قادینسلرله سفاهته آلیشان بر قومده قطعاً بوانه ماز . بولنور دیانلر حقائق تاریخییه ، احوال روحیهیه و قوفسزاق کوسترمش اولورلر .

عربلرده قادینلره قارشی ایکی حس واردر که بوا یکی حس هیچ برمدنی مملکت اها الیسنده بولنه من برنجیسی بتون خانه لری خارجنده وقوع بوله جق امور و معاملاتده قادینلرله تماسده بولنماق و تقسیم اعمال قاعده سنه رعایه قادینلر مستقل او ایشلرینی ارککلرده مستقل خارج ایشلرینی یاپار و ظاهرده قادینلره هیچ اهمیت ویرمزلردی . ایکنجی حسلری ده دنیاده عربلرک مالک اولدینی القیمتدار برشیلری واریسه اوده قادینلری ایدی که عرب قادینلری

ارککلری سایه سنده هیچ تعرضه دوچار اولمزلردی . و جوجقلرینی بویله بر حس ایله بیوده رک عرض و حیثیت محافظه ایده جک دیه قیز جوجقلرندن زیاده ارکک جوجقلره عطف انظار دقت ایدرلردی بو سایه ده هر ارکک آناسی قوجاغنده بر آرسلان اوله رق بیودیلر و یلان سویلک و قورقاق بولنق ، وار اولان بر شیئی و طنداشندن اسرکه مک کبی خوبلردن جوجقلر صوک درجه صیانت ایدیلر نهایت بتون واریغله بر ارسلان اولوردی . شمدی بز بو حاللره باقم ، برده آوروپا احوالنه بقالم ایکسینی بربرینه قیاس ایله بوندنبویه آتجغمز خطولدری کوزمزک کوردیکی طرفه آتمه چالیشالم .

بایزید درساملرندن

م . صفوت

موعظه حسنه .

قال الله عز وجل :

(ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة)

و جاد لهم بالتي هي احسن الاية)

قد سیت واهمیتی وارسته قید بیان بولنان وظیفه ارشادی بحق ایفا ایتک نه قدر مشکلد . اساساً هیچ بر زمان و مکان ایله مقید اولمدینی حالده بزده علی الاکثر شهرور ثلاثه ده ، جوامع معینه ده بر اعتنای مخصوص ایله ایفاسی معتاد و ماتزم اولان بو وظیفه نظیفه بالخاصه دور حاضرده او درجه مشکل الاجرا بر کیفیتدرکه هر واعظم دینلک بوکا موفق اولسی متعذر دکسه ده متعسر در . چونکه معلوم اولدینی اوزره یالکیز دور اخیرده دکل ، اعصار سالفه ده ده اکثریت اوزره موعظه نامنه تألیف وایادی و عاظه تودیع ایدیلن کتابلر ،

بر حسن غیظ و نفرت تحصیل ایتیمی مستبعد برشمیدر؟
ذاتاً تاریخك شهادتیه ده ثابت بر حقیقتدر که بوکونکی
محدثات غیر مشروعه ، هپ نا اهللرك هر نصابسه
ریاست علمیه بی احراز ایدهرك یابر اثر ریاکاری اولمق ،
یاخود بر منفعت خسیسه تأمیننه معطوف بولمق اوزره
موعظه نامه تلئین ایتدیک کیلادن محدث ایتشدرد .

سوزلری خلقك ظواهر و بواطندده اجرای تأثیر
ایتمك قوتی حائز بولنان احساب تبشیر و انذاردن ،
خطبای سیاست آشیایاندن ، واعظلرك بواطن عامه اوزرنده کی
حاکمیت بلیغه سی غیر قابل انکاردر . بر جوق قلوب معصومه بی ،
صاف اذهانی بوقیل واعظلرك تلقینات جاهلانهرینه
معروض برامق ، ملتك مقدراتی ایادی سیاست وتد
ویرلرینه آلمش اولانرك هر حالده تجویز ایتیه جکبری
برکیفتدرد . چونکه ملتك احوال روحیه و دینیه سنك تمثیل
ایتدیک شو شروفساددن ، زیغ ورداندندن هر کس دن زیاده
اولای امور متأثر اولمق لازم کلدیک کی ماده ، معناً
مسئولیت آلتندده قاله جقلردده یته آنلردرد .

عصر حاضرده واعظایچون فکر عاجزانه بجه طلافت
بیانه مالکیتله برابر نفسندده بر خینی مکارم و فضائل جمع
ایتمك لازمدر . حق ، حق سوزی تبلیغ و توصیه ایتمك
پك قولایدرد . لیکن آنی برسمع قبوله ایصال ایدده بیامك
جداً زورومشکل برکیفتدرد . واعظ ، هم حکیم اولمالی ،
همده عوام ایله مناسبندده بولملی .

جماعتك سویه عرفان و قابلیت لایققله تقدیر ایددرک
آکا کورده برطرز تبیین اختیارایتملی . لیکن بوکاموفق
اولمق جدماً متعسر در . سویه ادراك واستعدادی متفاوت
بولنان بر جماعته قارشی فصل بر طرز بیان ، فصل بر
موضوع انتخاب ایدملیدر که تأثیر مطلوبی اجرا ایتسون .
ایشته بونقطه در که اوصاف و صلاحیت کامله بی حائز اولان
واعظلری خیلیدن خیلی دوشوندیرر . ممکن دکل ناصل
بر اسلوب تلقین اختیار ایتسه ، هانکی زمین اوزره

حتی بعض تفاسیرده داخل اولدینی حالده قصص
اسرائیلیه ، احادیث ضعیفه و موضوعه ایله مشیحون
بولندینی کبی تعقیب ایتش اولدینی هر هانکی بر مبحث
و موضوعه متعلق اولورسه اولورسون کافی درجه ده
ایضاحات لازمه و محاکات سالمه بی ده محتوی دکلدر .

احادیث موضوعه و روایات ضعیفه بی تمیز و ادراکه
مقتدر اولمیان ، دلائل عقلیه یقینه یه ظاهراً مخالف
دوشن بعض آیات و احادیثك تأویل و محمل صحیحی
بوله میان ، مسائل کلامیه و قواعد اصولیه ایله آشنالغی
پك سطحی بولنان هر هانکی بر متصدی ارشاد ؛
ذکر اولنان موعظه کتابلرندن اقتباس واستنباط ایتش
اولدینی بضاعه ضعیفه ایله کرسی وعظه چیقاردده
تلقینات و ارشادانه اجترایدرسه مطلقاً ترغیبات
و ترهیباننده افراط و تفریط کر بولرینه دوشمکدن
قوتولاماز ؛ هیچ خبری اولمادینی حالده یکدیگرینه
متناقض اولمق اوزره تبلیغات و وصایاده بولنور .

جائز که بعضاً بیلمیهرك خلق ارشاده بدل اضلالده
ایده بیلیر . بوکون نظریات و فاسفیات غریبه نك صنف
شبانمرك دماغ متفکرندده خیلی تأثیرات اجرا ایتکدن خالی
قلمدینی دوشونوله جك اولورسه بو جهت ، یعنی ارشاده
بدل اضلال ایتمك قضیه سی اغلب احتمالات اولمق اوزره
نظر دفته چاربار .

بو نقطه دقیقه یه صولك درجه رعایت ایتمك ؛ اولای
امور حضراته ترتیب ایدن وجائبك الك بو یوکلرندن بری
اولسه کرکدر . بو خصوصده لوستریلنك کوچك
بر اثر غفلت و تسامح یوزندن تلافیسی غیر قابل نتایج
وخیمه تولد ایتمك ملحوظ ، بلکه ده محققدر . هیچ
استئمالی اولمدینی حالده کرسی وعظی اشغال ایدن
بر ناصحک آغزندن چیمه ان ایکی جمله ایله بر جماعت
کبرانك حیات اجتماعی و اخلاقیه سنك ، عقاید مرکو -
زده دینیه سنك خالدار اولسی ، قلملرندده دینه قارشی

چونکه عکس تقدیرده « ادع الی سبیل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجاد لهم بالی هی احسن الاية » فرمان سبحانیسی ایفا ایدیله مش اولور. صوگرا بوندن متولد مسئولیت معنویهك بویوكلهكنی ده دوشونك ایجاب ایدر .

شو آیه جاییله دن مستنبط اولدینی اوزره سبیل حقه دعوت ؛ آنجیق حکمتله ، موعظة حسنه ایاه ، جدال احسن ایاه اجرا اولنق لازم کلیوركه بونلردن برنجیسی یعنی حکمتله ارشاد ، آرز ، چوق حکمت و معرفتله علاقه دار بولونانلره ، ایکنجیسی ، یعنی کوزل سوزلرله ، اوکودلرله ناسحاک ، صاف قلب ، امی بولنان جماعت عامیه ، اوچنجیسی ایسه متمر دین و غلاته قارشى استعمال واختیار اولنق مقتضای حکمت و سیاست اولسه کرکدر .

واعظلرده آرائیلمسی مطلوب اولان او صاف واحوالك المهم قسمی اقوال مسرودهلرینی افعال مشهودلرینك تکذیب ایتهمسی تشکیل ایدر .

مقالی لسان حال واعمالی تکذیب ایدن ناسحاکر ؛ ناسه کلمات مرشدانه لریله هیچ برشی قازاندره مازلر . حتی « فلان شیئ اکل ایتیمکیز . چونکه سم قاتلدر . » توصیه سند بولندقدن صوگرا علی ملاء الناس اوشی منوعی اکل ایتیمکه سخریه مستحق کورولان اطباکی-تهنزا لرده هدف اولورلر . لکن عامل اولماقله برابر امر بالمعروف ، نهی عن المنکر وظیفه سنی ترك ایتیمکه ده طوغری اولماز .

فساد کبیر عالم متهمك

واکبر منه جاهل متنسك

ها فتنة للعالمین عظيمة

لن بهما فی الدین قد یتسك

مسین مازم

سوزسویلسه ده دیکلته من . قارشیدسند خواهشکر اتعاظ ومشتاق سامه لر کورمك ایسترن جاعتك یواش ، یواش پاپوشلرینی آلوب صاووشمقده اولدینی مشاهده ایدن بر واعظده هیچ نشو ارشد قالیرمی ؟ کائناتك مصاحی بنییم ؟ نملازم دیرك یأس و تأثرله قطع کلامه ، ترك موقعه مجبور قالیر .

هله استانبولده پاپوشلری لارنده اولدینی حالده وقت کچیرمك فیکرونیتیله مجالس وعظیه کیزدرك قائماً نصیحت دیکله مک ایسته ینلره قارشى ایراد کلام ایتیمکدن کندینی بیان ، حکمت ارشادی تقدیر ایدن واعظلر نه قدر صقیایلر . مع مافیه خاقمزده غریب بر حالت روحیه واردر . جدأ نافع بر زمین اوزرنده ایراد کلام ایدنلری دیکله مزلر . زرده بر شکل و وضعیله نظر دقتی جالب ، قصه فروش ، ناقل غرائب خواجه کورورلر ایسه اونك باشنه طوبلانیرلر . بری طرفده جدأ هر جمله جمیله سیله برر درر حکم و منافع اتخاف ایدن عالم ؛ بر قاج جماعتله ، حتی تک باشنه قالدینی ده واقع اولور .

ایشته بوکون عمومی بر صورتده خلقمزده مشهود اولان بو حالت روحیه ، بواعتیادات مسئولیه ؛ شمدیه قدر واعظلری اصلاح و تهذیب ایتیمک ، ده طوغریسی بو وظیفه مقدسه یی اهلنه تفویض ایلهمك یوزندن نشأت ایتشدر . آرتق بونك حیات اجتماعیات ، سویه عرفان امت اوزرنده ایقاع ایتیمکه بولندینی خسارات عظیمه قارشى لاقید قالمق قدر مضر بر غفلات و تسامح تصور اولنه ماز .

موقعی کلش ایکن عرض ایدم که اولسای امور حضراتی بو وظیفه معززه یی اهلنه تودیع ایتیمکدن صوگرا بر طاقم کندینی بیامزلرك بعض محللرده مشهود اولدینی اوزره « ارتجاع خدمت ایدیور » بوللو وقوع بولان کفت و کولرینه ده مساغ کوسترمه ملیدرلر .